

سومین تیم محبوب پایتخت

موضوع:
باشگاه
آارات

ویژگی:
محل
دوره‌می
ارامنه

قصه شکل‌گیری باشگاه آارات از قانون منع فعالیت‌های اقلیت‌های قومی مذهبی در رژیم گذشته شروع شد.

بر اساس این قانون، همه

اقلیت‌های قومی باید در مدرسی که زبان فارسی تنها زبان رسمی آن بود، ثبت‌نام می‌کردند. به همین دلیل آرامنه تهرانی برای حفظ زبان و هویتشان انجمن‌های کوچکی را تشکیل دادند که هسته اولیه باشگاه آارات هم از دل همین انجمن‌های کوچک جان گرفت، اما اینکه این باشگاه بزرگ فرهنگی ورزشی که محل تجمع آرامنه تهران است، چطور در محدوده دهونک شکل گرفت، حکایت جالبی دارد.

علیرضا زمانی، تهران‌پژوه در این باره می‌گوید: «سال ۱۳۲۳ فعالیت باشگاه فرهنگی ورزشی آارات در خیابان سی‌تیر شروع و بعدها مکان باشگاه با توسعه خدمات فرهنگی، هنری و ورزشی به دلیل کمبود جا به خیابان جمهوری، کوچه نوبهار منتقل شد. تا اینکه سال ۱۳۵۳ برای ساختن استادیوم ورزشی از طرف دولت وقت به صورت بلاعوض زمینی در محله آارات دهونک به باشگاه آارات واگذار شد.»

به گفته این تهران‌پژوه، باشگاه آارات که نخستین باشگاه ویژه آرامنه شهر تهران است با هدف فراهم آوردن امکانات ورزشی برای نوجوانان و جوانان

فوتبال شهر تهران بود و چهره‌های موفقی از این تیم به تیم ملی کشور معرفی شدند. آدموند بزیک، آدموند اختر، سرژیک و آندو تیموریان و... از فوتبالیست‌های معروف این باشگاه در تیم‌های محبوب تهرانی استقلال و پرسپولیس و تیم ملی کشور بودند.»

این تهران‌پژوه درباره امکانات این باشگاه ۷۴ هزار مترمربعی محله آارات دهونک می‌گوید: «باشگاه ورزشی آارات در حال حاضر در رشته‌های تنیس، فوتبال، بسکتبال، والیبال، شنا، بوکس، تکواندو، دوومیدانی، پینگ‌پنگ، فوتسال، بدنسازی، کوهنوردی، صخره‌نوردی، شطرنج و بیلارد به ورزشکاران خدمت‌رسانی می‌کند و دوره‌های آموزشی در این باشگاه دایر است.»

ارامنه شکل گرفت. او درباره ویژگی‌ها و موفقیت این باشگاه به ویژه تیم فوتبال آارات که روزگاری سومین تیم محبوب تهرانی‌ها بود اینگونه توضیح می‌دهد: «باشگاه با همت آرامنه ورزش دوست ساخته و تجهیز شد. در این باشگاه به ورزش‌های پایه مثل دوومیدانی، شنا، وزنه‌برداری، کوهنوردی و... توجه ویژه‌ای می‌شد و ورزشکاران ارمنی در این رشته‌ها موفقیت‌های بسیاری کسب کردند. همچنین تیم فوتبال باشگاه آارات از سال ۱۳۴۱ خورشیدی وارد مسابقات باشگاهی تهران شد و بعد از تیم‌های استقلال و پرسپولیس از پرهوادارترین تیم‌های

حمام برای خانواده مستوفی قرق می‌شد

دهونک به حمام و حواشی آن اشاره می‌کند.

سید محمد عجایی از معتمدان و اهالی قدیمی دهونک، درباره این حمام قدیمی و حال و هوای آن می‌گوید: «حمام مستوفی نخستین حمام روستا بود که تقریباً از زمان شکل‌گیری ونک ساخته شده بود. اما چرا میان اهالی به مستوفی معروف شد؟ ماجرا از این قرار بود که میرزا یوسف مستوفی الممالک، وزیر دارایی دوره قاجار، از ملاکان دهونک بود که بانی بازسازی و بهسازی حمام در دوره‌های بعد هم شد. همین ماجرا بهانه‌ای شد تا حمام میان اهالی به «حمام مستوفی» شهرت پیدا کند. البته آقای مستوفی از رجال و سیاستمداران آن دوره بود و وقتی قرار بود اهل و عیالش راهی حمام شوند حتما حمام را یک روز کامل قرق می‌کرد و در آن روز کسی جز خانواده و خدم و حشم مستوفی اجازه استفاده از حمام را نداشتند.»

معماری این حمام به گفته عجایی، مانند سایر حمام‌ها با طاق‌های محرابی شکل و حوضچه‌های کوچکی که از آن به عنوان خزیننه نام برده می‌شود، شکل گرفته است. تقریباً تا اواخر دهه ۱۵۰ این حمام فعال بود که بعدها به مرور با تغییر سبک زندگی اهالی و ساخت حمام در داخل منازل مسکونی، از رونق افتاد و تعطیل شد.

ساختمان مجاور مسجد جامع دهونک در خیابان صابری که این روزها به انبار دیگ و ظروف نذری مسجد و تکیه تبدیل شده، روزگاری حمام خاندان مستوفی بود. این حمام بیش از ۵۴ دهه است که از رونق افتاده است. در روزگاری که هنوز خبری از دنیای مجازی و تبادل فوری اطلاعات نبود، بخش مهمی از خاطرات اهالی قدیمی دهونک با دوره‌های، گنده‌ها و... در همین حمام شکل می‌گرفته است. کافی است پای صحبت قدیمی‌ها بنشینیم، حتما در گوشه‌ای از خاطراتشان و تاریخ شفاهی

موضوع:
حمام
مستوفی

ویژگی:
نخستین
گرمابه محله

نخستین پاتوق ونکی‌ها

ویژگی:
نخستین

مغازهداران در املاک
مستوفی

موضوع:
بازارچه

بازارچه دهونک که این روزها به خیابان «شهید صابری» تبدیل شده است، نوستالژیک‌ترین بخش ده تاریخی ونک محسوب می‌شود؛ چرا که این بازارچه پرتردد و پررونق اهالی را دور هم جمع می‌کرد و وجود چند مغازه بقالی و نانواهی و... نیز این خیابان را به بهترین مکان برای دوره‌می اهالی و تازه کردن دیدارها و رد و بدل شدن اطلاعات روز روستا و شهر تبدیل کرده بود.

به گفته حاج آقا ابوالقاسم امیری نیکو که میان اهالی به «آقا بزرگ» شهرت دارد، در واقع این بازارچه یکی از نخستین پاتوق‌های ونکی‌ها محسوب می‌شود. این معتمد قدیمی درباره ماجرای شکل‌گیری بازارچه ونک چنین می‌گوید: «بازارچه دهونک از میدان ونک امروزی شروع می‌شد که در میان اهالی زمانی به خیابان مولانا معروف بود و به بخش تقسیم می‌شد؛ یک بخش آن تا حوالی باغ‌های میرزا یوسف مستوفی الممالک ادامه داشت و بخش دوم به سمت غرب تا محدوده مسجد جامع امیری رسید.»

امیری نیکو ادامه می‌دهد: «اینکه در این محدوده مغازه‌هایی راه‌اندازی شود که مایحتاج اولیه و مورد نیاز اهالی در آن به فروش برسد، به روزگاری که مستوفی الممالک تردد زیادی به دهونک داشت برمی‌گردد. او اجازه داد که رعیت‌ها در املاکش تعدادی مغازه باز کنند. شیخ ابوالفضل، نخستین کسی بود که یک بقالی در بازارچه دهونک راه‌اندازی کرد و بعدها چند قدم بالاتر شیخ عبدالباقی مغازه بقالی دیگری راه‌اندازی کرد. بعد از مدتی مغازه نانواهی هم راه افتاد. البته قبل از این مغازه یک نانواهی در محله

آارات بود و به مرور تعداد مغازه‌ها بیشتر شد.» به گفته آقا بزرگ محله دهونک، این روزها جز یک در چوبی سبز فیروزه‌ای در بخش بازارچه قدیمی دهونک خبری از نخستین مغازه‌های بقالی دهونک نیست و از حال و هوا، مغازه‌ها و آدم‌های معروف بازارچه چیزی جز خاطرات شیرین در حافظه ریش سفیدهای محله باقی نمانده است.